

KURJER WARSZAWSKI

D. 22. Kwietnia. — Rok 1839.
Poniedziałek.

№ 106.

Jutro, Ś. Wojciech.

Wczoraj w kościele PP. *Wizytek* jako w do-
roczną uroczystość *O pieki Ś. Józefa*, w cza-
sie wotywy i summy Uczniowie Gimm: Guber:
Warsz: wykonali kompozycje *J. Elsnera* i *J.
Stefaniego* swego Nauczyciela. W kościele XX.
Augustjanów Amatorowie i Artysci wykonali
Mszę *Hajdena* Nr 1 in B., Offertorium *J. El-
snera*. W kościele XX. *Karmelitów* na Krak:
Przedm.; Mszą *Szydermaiera* in D. W kościele
XX. *Piarów* wykonano Mszę *Józ: Hajdena*.
— Otrzymali uwolnienie od obowiązków, z po-
dziękowaniem za dotychczasowe dla Szpitalu
Chrześcijańskiego w Kaliszu prace: PP. *Kaas* Sta:
Opiekun przy: w Radzie szczeg: i *Ehm* Fry-
deryk Członek tejże Rady. — Doszła tu wiad-
omość, że d. 18go b. m. rozstał się z tym
światem *JW. Xawery Dąbrowski*, b. Jenerał-
Lejtn: wojsk *Cesarzsko-Ross:*, w dobrach swoich
w Obwodzie *Kujawskim*; zostawiwszy w nieutu-
lonym żalu jedyną córkę i wnuczkę swoją,
stratę tyle dla nich bolesną opłakujących. —
(Art. nad.) Nie będąc panem uczuć moich, kre-
ślę te kilka wyrazów, jako mały hołd wiel-
bienia dla tutejszego Towarzystwa Dobroczynno-
ści. W ustawach zatwierdzonych, przez N. Ce-
sarza i Króla *ALEXANDRA*, mając sobie Towa-
rzystwo wskazane między celami: używać ku
wsparciu rzeczywiście ubogich, nietylko darów
pieniężnych i różnych ofiar w naturze, ale nadto
*talentów, gorliwości i poświęcenia się przyjaciół
cierpiącej ludzkości*, utworzyło Towarzystwo od
dawną z grona swego Wydział lekarski; a 40
kilku Lekarzy warsz:, niesie bezpłatnie pomoc
lekarską ubogim, którym nawet lekarstwa, na
koszt Towarzystwa wydaia się z aptek. Wy-
czytawszy teraz z pism publicz:, iż Towarzy-
stwo utworzyło z grona swego nowy *Wydział
wsparcia prawnego* i że pierwsza konferencja
wyznaczonych Członków, odbędzie się w dniu
20 b. m.; udałem się do gmachu Towarzystwa,

na Krak: Przedm: dla naocznego przekonania się
o sposobie, w jakim to wsparcie prawne udzie-
lonem będzie. Przyznam się szczerze, iż nie
miałem jasnego wyobrażenia w tej mierze.
Czy Towarzystwo myśli prowadzić procesy w i-
mieniu ubogich? czy może udziela pieniądze
wsparcie do prowadzenia takowych? A jeśli
nie, iakiż jest obręb działalności tego? na czem
ogranicza się pomoc jego i czyli jest skutec-
zną? Te były pytania, które sobie czyniłem.
Przybyłem więc o godzinie 4tej do gmachu
Towarzystwa i zastałem w lokalu stosownym 2ch
Prawników Członków Towarzystwa i kilkunastu
ubogich, w świadectwa Opiekunów cyrkulowych
opatrzonych. Otrzymałem do przejrzenia Orga-
nizacją wydziała, w d. 3 z. m. przez Towarzystwo
zatwierdzoną, z której powziąłem wiadomość,
iż: „Wydział wsparcia prawnego udzielać będzie
ubogim, w świadectwa Opiekunów cyrkulowych
opatrzonym, a sprawy lub interesy prawne ma-
jącym, tej pomocy, iakiej z powodu niedostatku,
sami znaleść nie mogą, lub iakiej im urzędze-
nia skarbowe i sądowe nienastręcaia.” Nie id-
dzie tu więc o prowadzenie procesów, bo do
tego ubodzy od Sądów otrzymują dodanych
Obrońców z urzędu. Nie idzie o pomoc pienię-
żną na stęple i wpisy; bo Rząd łaskawy dozwala
ubogim prenotacji tych kosztów. Nie może tu
być mowa o wspieraniu ubogich całego kraju;
ponieważ Wydział, iako część Warsz: Towarzy-
stwa Dobroczynności, udzielać może pomoc tym
tylko ubogim, którzy opatrzeni są świadectwami
ubóstwa od Członków Towarzystwa, będących
Opiekunami cyrkulowemi Warszawy. Nakoniec
nie może tu być mowa o wspieraniu pieniactwa;
albowiem artykuł 5 organizacji wyraźnie zastrze-
ga: „Wyłączaia się od tego dobrodziejstwa oso-
by znane z pieniactwa, oraz nabywcy spekul-
cyjni procesów.” Czemże więc Członkowie za-
siadający, udzielali pomocy swojej? Oto, przejr-

rzawszy z wszelką dokłaonością papiery iednego z ubogich, objaśnili go o prawdziwym stanie interesu iego; w skutek czego przekonał się, iż proces, który od lat kilku z znaczną stratą czasu prowadził, nie jest oparty na prawie i pomyslnego skutku rokować nie może. Z wdzięcznością więc przyjął radę zupełnego zaniechania tej sprawy. Drugiej ubogiej osobie ułatwioną została droga do zgodnego ukończenia sporu; 3ci ubogi zyskał wstawienie się za nim o pospiech w interesie; innemu ułatwiono pozyskanie prenotacji stępla i Obrońcy z urzędu; innym ubogim udzielono radę i ułatwiono pozyskanie dokumentów tak w interesach spornych iak i w zasądowych. Prawdziwie tu dopiero przekonałem się, iak tysiącnym, nie raz długoletnim procesom zapobiedz może iedna zdrowa rada, na samym wstępie udzielona. Tu przekonałem się, iak mocno wrodzone jest w sercu ludzkim uczucie sprawiedliwości; iak prawie wszyskie niesprawiedliwe procesy ubogich, mają swe źródło raczej w niewiadomości i złych doradcach, niż w zepsutości charakteru. Dzięki Wam przeto, Szanowni Mężowie, dzięki czczigodni Członkowie Towarzystwa Dobroczynności, którzy z taką gorliwością i poświęceniem się podajecie rękę ubóstwu tam, gdzie pomocy, porady, tak mocno potrzeba. Tutejszy Wydział wsparcia prawnego, na tem większe zasługę uwielbienie, iż *będąc pierwszą tego rodzaju instytucją w Europie*, utworzył się w owem skromnem zaciszu, które zwykle prawdziwą zasługę cechuje. Należą do składu iego ze 30 znakomitych Mężów, najbieglejszych prawników, którzy co środy i co soboty w godzinach popołudniowych, kolejno na konferencyach w lokalu Towarzystwa, rady prawne ubogim udzielać będą. P. — Wczoraj złożono w Redakcji Kurjera dla nieszczęśliwej Wdowy zł. 5; wygrane od fuszera Sztukmistrza. — Wielu chwali nowootworzoną Restaurację francuską Pana Alberta przy ulicy Senatorskiej, w domu P. Epstejnaj, na przeciw Reformatorów; ma być kuchnią wyśmienita, potrawy przyrządzaia smacznie, a przytem

tanie; urządzenie lokalu gustowne. — Deszcz prawie ulewny, przeszkodził wczoraj licznie zgromadzić się na Koncert dany w południe w Sali reductowej. Otalencie JP. Ryndy już ogłoszono pochwalne zdanie, gdy pierwszy raz dał się słyszeć w Warszawie lat temu 3. Fortepjanista Tausig: swym talentem pomimożył przyjemność słuchaczom; część symfonji kompozycji JP. Sandmana powszechnie przez znawców jest chwaloną. Spiewał także JP. Prinz. — W wielkim Teatrze dany pierwszy raz Ballet *Amazylla* czyli *Dzieci i Malpa*, jest utworem *Taljoniego*, ułożył go na naszą scenę JP. Morys. Ma wiele scen interesujących, jest nadto urozmaicony, szczególnież tancie z dzwonekami i murzyński, odznaczyły się nowością i dokładnem wykonaniem. Urządzenie sceny i nowe gustowne ubiory dowiodły że nieszczędzono kosztów. Muzyka *Lindpajnera* stosowna i harmonijna. 5cio - letnia Józia *Zarnowiecka* wykonała trudną rolę z prawdą; jest to nowy płon tutejszej szkoły baletu, wróżący piękny talent. Po pierwszym akcie przywołani, JP. Karel i JPanna *Trawna*; po ukończeniu JPani *Koss* i JP. *Morys*. Poprzedziła komedjā *Anglik*, po której przywołany JP. *Werowski*; w Rozmaitości, po *Marynarzu* wszyscy, po *Podstarzałej pannie* JPani *Kostecka*, JPP. *Jasiński* i *Świergocki*, a po *Landarze* JP. *Żółkowski* 2 kroć i JPani *Kostecka*. — Po dwudniowym deszczu, dziś od rana rozjaśnione słońce, sprawdza odwieczne przysłowie: *Na Świętego Wojciecha dla roli pociecha*.

Angliya. — W. X. CESARZEWICZ Następca tronu ross: na 25 b. m. spodziewany jest w Londynie; ieden z iego Adjutantów *Hrabia Tolstoj* już przybył. — P. Fryde: *Lamb Posel* w *Wiedniu*, ma być wyniesiony na godność Para pod tytułem Barona *Beauvalle* (Bawal), a Baron *Ponsonby* Posel w *Stambule* na godność Wice-hrabiego, w nagrodę ich zasług przy zawarciu traktatu handlowego z Austrją i Turcją. Order *Podwiązki* pozostały po Xciu *Bukingham* będzie udzielony Xciu *Kleweland*.

— Margrabia *Hastings* za obrazę wyrządzoną jego siostrzenicy przez Pana *Klark* Lekarza przybocznego Królowej, wyzwał tegoż na pojedynkę, że zaś Lekarz nie chciał stanąć, zapozwał go Margrabia sądownie. — Konferencja Londyńska 10 b. m. miała odbyć naradę aby Posłowi *Belgiickiemu* podać sposobność podpisania traktatu w razie gdyby do tego został upoważniony od swojego rządu, na przeciwny zaś przypadek ułożyć jakie przedsięwzięcie środki do skutecznienia uchwały. Wszyscy członkowie konferencji, a mianowicie Poseł francuz: *Hra: Sebastjani* i Lord *Palmerston* są bardzo zniechęceni z powodu odwłoki z strony *Belgji*. Między Panami *Sebastjani* i Posłem *Belgiickim* Panem *Wandewier* rozdziwienie jest zupełne. Głoszą o przybyciu nowego Aienta *Belgiickiego* dla wznowienia układów, lecz Konferencja o układach nie chce więcej słyszeć, gdyż jej uchwała jest uznana za stanowczą. — 2,000 *Texjan* wraz z *Federalistami* pod dowództwem *Jenerała Urrei* udaje się do *Mexyku* aby wtem państwie ustalić nową rzeczpospolite *Federalistowską*. — Siostrzeniec *Xcia Norfolk* P. *Edward Patre* po 4ro-letniej nieobecności, wróci z stałego łądu do *Anglii*. Na samych zakładach przy gonitwach konnych stracił 8 milionów zł. a prócz tego zaciągnął długi, iego Wuj wszystkie spłacił. — Statek parowy *Hermes* przybyły z *Malty* przywiózł 60 przepysznych szalów przysłanych w podarunku od *Szacha Perskiego* dla Królowej *Wiktoryi*. Pochodzą z najcenniejszych fabryk w *Szyrar* i *Ispahanie*.

Francja. — Izba Deputowanych na posiedzeniach w dniach 11, 12 i 13tym b. m. sprawdziła resztę wyborów. — Chociaż dotąd nie ma urzędowych wiadomości o szczegółach traktatu zawartego z *Mexykiam*, iednak dziennik *Brassa* uważa ten traktat za zaszczytny dla *Francji* i z tego powodu oddaje pochwały dawnemu ministerstwu. Dziennik tenże zapewnia, że *Marszałek Sult* utworzy gabinet dopiero po uorganizowaniu się biur izby deputo: — *P. Gargas* przedstawił izbie deputo: prośbę wła-

ścicieli papierów *hiszpańskich*: aby przedsięwzięto interwencję w sprawie *hiszpańskich*. — Terazniejszy stan przesilenia wywiera na prowincji szkolny wpływ na handel; w *Hawrze* sprzedaż wełny w pierwszym kwartale r. b. w porównaniu z zeszłym rokiem, spadła z 51,000 pak na 44,000; w *Milhausen* i *Ruen* nie zawierano z kwartału z. r. żadnych interesów w tym przedmiocie. — 10go b. m. odbyło się pierwsze ieneralne zgromadzenie Akcjonariuszów kolei żelaznej z *Sztrasbarga* do *Bazyli*. Zgromadzenie było nader liczne. Zsprawozdania okazało się, że prace przygotowawcze posunęły się znacznie, zakupiono już wiele materiału, tak iż w ciągu r. 1840, może już 2 albo 4 części kolei zostaną utworzone, ale też koszt dotychczas bardzo wiele wynosi. — 13 b. m. ogłoszono na giełdzie, że budżet będzie przedstawiony przez tymczasowe ministerstwo, i że toż ministerstwo zamieni się w stanowcze; mało iednak dała temu wiary, gdyż pewniejsze wiadomości donoszą o ciągłych układach, dla uorganizowania stanowczego ministerstwa. — *Marszałkowi Wale* ofiarowano wydział wojny, a jeśli tę propozycję przyjmie, wtedy *Marszałek Klotzel* będzie mianowany Gubernatorem iener: w *Algierskiem*. — Dzienniki użalają się z przyczyny, że Izba deputo: tak opieszale postępuje w sprawdzaniu wyborów. — *Książę Orleań*: w tych dniach uda się dla zwiedzenia grobu swojej siostry *Księżny Wirtembergi*, Król z swoją rodziną 11 b. m. tenże grób zwiedził.

Hollandja. — *W. X. CESARZEWICZ* Następca tronu ross: 10 b. m. z całą rodziną Królewską ukazał się w świetnie przyozdobionym teatrze francuzkim w *Hadze*. Dostojne osoby za wejściem do teatru zostały przywitane hollenderskim hymnem narodowym. Król usiadł między *Cesarzewiczem* i *Xszą Albrechtową* Pruską. Widowisko rozpoczęło się uwerturą; później wykonano operę i 2 uwertury *Lindpaintnera* i *Webera*. *Cesarzewicz* otrzymał wielki krzyż ordera *Lwa*. — Poseł w *Londynie* *Hrabia Senft Pilsack* odłożył na 8 dni swój powrót, z po-

wodu, że Poseł belgiicki odwleka jeszcze podpisanie traktatu.

Hiszpanja. — Pisma karlistowskie zapewniają, że między *Don Karolem* a Jenerałem *Maroto* panuje teraz iak najściślejsza zgoda. — *Wan Haten* otrzymał od *Espartera* dymisję, Izabelliści są z tego wypadku bardzo zniechęceni. — Jenerał karlistowski *Tarragual* znajdujący się pod dozorem na pograniczu francuzkiem, uszedł do *Wery*. — Głoszą, że *Kabrera* włargnął do *Briwieski* 9 mil za *Madrytem*. Tenże postanowił na przyszłość wszystkich ienców wymieniać.

Niemcy. — Rząd wirtember: przystąpił do uchwały innych rządów niemieckich, aby sukcesorom sławnego *Szylera* zapewniono własność literacką po tym autorze na lat 20. — Ogłoszono iuż urzędownie o zawarciu nowej 120 milionowej pożyczki między rządem austrja: a *Rotszyldem*. — Młody Xiążę *Auersperg* w pojedynku odbyty w *Gresenbergu* z cudzoziemskim oficerem, został ciężko raniony. — Marszałek *Marmont* (Marmą) wraca z *Wiednia* do Francji; zdaie się, że iego stosunki z rządem francuzkim są teraz przyjazne, gdyż Hra: *Damremont* (Damremą), Syn poległego Jenerała pod *Konstantyną*, przybyły z *Paryża* do *Wiednia*, mieszka u tegoż Jenerała; *P. Marmont* ma sobie zapewnioną pensję i chce we Francji spocząć na swoich laurach. — Otworzenie stanów czeskich ma nastąpić 2 czerwa; w Czechach zarządzany jest pobór 40,000 rekrutów dla uzupełnienia pułków węgierskich.

Włochy. — 5 h. m. dało się uszuć w *Florenceji* lekkie trzęsienie ziemj. — *X. Lakorder* przybył do *Rzymu* z *Paryża* dla wyjednania pozwolenia na założenie klasztoru *Dominikanów* w południowej Francji. — Doktor *Alerc* przybył z Xięciem *Karolem Napoleonem Mussinjano* także do *Rzymu* i uzyskał zaraz u *OJCA Śgo nader* uprzejmie przyjęcie. — Papiież mianował wodzem wojsk swoich Margrab: *Resę Foljano*.

Turcja. — Sultán mimo przedstawień Posłów zagranicznych, zamysła stanowczo upokorzyć *Wice-Króla Egiptu*, i z tej przyczyny trwają wie-

ści o wojnie. — Xiążę *Milosz* zorganizował iuż ministerstwo Serwskie.

Rozmaitości. — Wiadomo, że ieszcze istnieje szczątki dawnego muru, który oddzielał *Szkocję* od *Anglii*, i który był tak mocno zbudowany, iż Lud zabobonny mniemał iakoby siła czarodziejska była pomocną do wzniesienia tego muru. A iednakże właśnie ten zabobon przyczynił się do iego wczesnego zniszczenia, gdyż każdy mieszkanię z okolicy przy rozpoczęciu iakiejkolwiek budowy brał do fundamentów kamienie zdawnej granicy szkockiej, w mniemaniu że takowe przyczynią się do utrwalenia ich domów. Szlachcie szkocki, nazwiskiem *Blunders*, posiadający pałac niedaleko tej sławnej okolicy, odkrył przed kilką tygodniami w swoim ogrodzie kamień, z napisem: „Jestem szczątkiem wielkiego pogranicznego muru i dla bezpieczeństwa tu złożony w ogrodzie, zostawcie mnie w spokoju, gdyż biada temu który zechce mnie z tąd poruszyć.“ *P. Blunders* będąc miłośnikiem zabytków starożytności, bez względu na groźny napis, kazał wykopać tę osobliwość aby nią wzbogacić swoje muzeum. Ponieważ kamień ten był zbyt znacznej objętości, przeto robotnicy musieli dźwigać go drągami. Gdy go iuż wzniesiono do dość znacznej wysokości, *P. Blunders* w towarzystwie swoich 2ch synów, udał się pod kamień do wykopanego dołu, aby tamże uprzętnąć niektóre przeszkody, lecz nagłe posliznęły się drągi trzymane przez robotników, kamień upadł i zgruchotał czaszki 3em nieprzezornym amatorem starożytności; teraz służy on zarazem za grobowiec nieszczęśliwym, a nowszy napis świeżo na nim wryty, zawierający szczegóły tego zdarzenia, pewno na przyszłość posłuży za przestrożę dla mniej zabobonnych. — Znacomity niemiecki Artysta drama: *Elsler* w *Mnichowie*, znowu niebezpiecznie choruje; dla sceny pewno na długi czas jest stracony. — *Panna Raszel* zamiast 2 miesięcznego urlopu otrzyma 2 *Maia* beneficis, na którym ma wystąpić także w roli komicznej.

OBWIESZCZENIE UPRZYWILEJOWANEGO

PRZEZ

RZĄDY CESAR: - KRÓLEWSKO - AUSTRIJ-
CKI I KRÓLEWSKO-SASKI SPOSOBU MY-
CIA OWIEC I WEŁNY.

Od czasu jak Rząd Cesarsko-Królewsko-Austriacki, udzielił nam pod d. 17 Listopada 1837 r. wyłączny przywilej na przyrządzanie, przez nas wynalezionego, z istot roślinnych składającego się środka mycia owiec i wełny owczej, tudzież używania go w fabrykach; sposob ten w Królestwie Węgierskiem i we wszystkich prowincjach Cesarstwa Austriackiego tak powszechnie i z tak pomyslnym skutkiem przyjęty został, iż obecnie, w wymienionych krajach żadnego innego nie używają, a zakupujący wełnę na owcach, wyraźny przy kupnie kładą warunek, ażeby do jej wymycia używano jedynie uprzywilejowanego, przez nas podanego sposobu. Dobre skutki otrzymane w Węgrzech i w Austrii za pomocą naszego uprzywilejowanego sposobu mycia owiec i wełny owczej i powszechnie tegoż w pomienionych krajach przyjęcie, stwierdzają dwa dokumenty, które także powszechnie tej metody użycie usilnie zalecają. Do pierwszego dołączone są własnoręczne imienne podpisy najznakomitszych właścicieli ziemskich w Węgrzech, a ten jest następującej osnowy: „My niżej podpisani, kazaliśmy wszystkie nasze owce, których liczba kilka tysięcy sztuk wynosi, myć sposobem przez PP. Filipa Strasser i Adolfa Heksch, wynalezionym; nowy ten sposób mycia owiec i wełny tak jest w skutkach zaspokajający, iż na nazwę *doskonałego* zasługuje: głównie jego własności są następujące: a) Woda używana do mycia, może być tylko 20°—23° Reomira ciepła. b) Ten sposób mycia bynajmniej owcom nie szkodzi, owcom jest dla nich dogodniejszy jak wszystkie inne dotąd używane. c) Wełna zyskuje przezeń białość i iedwabisty połysk, według zdania wielu cudzoziemców, piękniejsze niż po najlepszym myciu szlaskiem; nie jest tak szorstka, ostrą jak po innych ciepłych sposobach mycia, owczym zatrzymuje swoją naturalną, miękką sprężystość. d) Stopień wymycia wełny zależy od woli producenta, który, według upodobania może wymyć wełnę tak, iżby była czysto lub połyskownie biała. Ponieważ Kupcy i najpierwsi fabrykanci tym sposobem wymytej wełny poszukują, dobrze ją płacą i uważają one jako nader przydatną do doskonałego przyjęcia wszelkiego rodzaju farb; przeto mio nam jest oświadczyć niniejszym, że PP. Filip Strasser i Adolf Heksch znaczną uczynili przysługę, tak dla gospodarstwa, iakoteż dla przemysłu krajowego, na tem bowiem znacznie

zyska nasz chów owiec, a zarzut niedostatecznego wymycia wełny, iaki nam czyniło współubieganie się obcych, już w tym roku usuniętem został. Za obywatelski poczytując sobie obowiązek wspierania i rozszerzania każdego użytecznego przemysłowego wynalazku, pomieniony, uprzywilejowany sposób mycia wełny, wyraźnie, a szczególnie naszym krajowym tejez producentom do powszechnego użycia zalecamy.“
Buda (Ofen) d. 5 września 1838 r. Ign. Baron Cötvöss m. p. Józ. Almazy, Tajny Radca i Woiewoda m. p. Paweł von Görky, Woiewoda m. p. Ign. Vógh, Królewski Radca; i Namiest. Protonatan m. p. Jan Güsser Prowincjał Piliarski w Węgrzech, m. p. Mikołaj Baron von Vaj, m. p. Mikołaj von Raza, m. p. Albert Baron von Pronaj, m. p. Emeryk von Lanyi, Woiewoda, m. p. Mikołaj Baron Wesselenyi, m. p. Paweł Baron Bauffy, m. p. Graf von Szezes, m. p. Edmund Graf Zichy, m. p. Gedeon Graf Radan, m. p. Ludwik von Földvary, C. K. Szambelan, m. p. — Przytaczamy tu także imiona najpierwszych magnatów węgierskich i właścicieli dóbr w Austrii, którzy z korzyścią używali w swych dobrach naszego sposobu i nowe z nami umowy pozawierali. — Jego Cesarska Mość Arcy-Xiąże Rainer Wicekról Lombardzko-Wenecki. Graf Józef Huniad; Graf Franciszek Huniad; Baron Ign. von Cötvöss; Grafina Rosini Esterhazy. Radzca Nadworny von Ciavo. Antoni von Gindly. Karol Appel von Kopatsony. Edward Buianowicz von Agg Telek. Józef von Almazy; Radzca Nadworny Ignacy von Vegh; Marja Teressa Baronowa von Wenkheim; Pani na Körös; Graf Wincenty von Vestetits; Grafina Vestetits; Graf Ludwik Szötsony; Graf Władysław Vestetits na Kesthely; Graf Kazimierz Bathjany; Grafowie Władysław i Edmund Zichy; Woiewoda Gyurky; Graf Brundzwick z Martoewarsa; Graf Stefan von Bathjany; Radzca Nadworny Franciszek von Tihany; Władysław Czinder von Nagy Atad; Graf Mikołaj von Szetseny; Graf Józef von Appony junior; Graf Samuel von Teleky; Graf Emil von Dessewffy; Grzegorz von Baizath; Józef i Nepomocen von Horwath; Karol von Mundbach; Baron von Fechtig; Baron von Vesselenyi; Mikołaj i Ludwik von Vay; Baron Paweł von Bauffy; Graf Rudolf von Lambert; Alexander Baron von Pranay; Graf Eichenberg; Jan von Grosser; Radzca Nadworny Stettner; Radzca Nadworny Lanny; Baron Andzej von Podmanizki; X. Kanonik Franciszek von Sekfy; Franciszek von Palh, Władysław von Lonay; Jan von Melzer; von August; Kawaler Ludwik von Lippley; Graf Ludwik von Gynich; Grafowie Władysław i Gerbon von Radej; Graf Emeryk i Graf Rudolf von Vestetits; Graf Józef von Szakany; Wolfgang Baron von Vesselenyi; Baron Janusz von Veesay; Jan von Schosch; Antoni von Fölk-

vary; Robitsek; Józef von Maurer; von Ritter; Wilhelm von Ciapo; Graf Stefan von Zichy; Zygmunt von Kowaes; von Fej; von Jankowicz; von Kenedelenny; Graf Nako; Baron Paweł von Veetsay. — Brak miejsca nie dozwala nam zanieść świadectw wszystkich właścicieli owczarni, przestajemy więc na załączeniu tu świadectwa z dóbr Arcy-Xiecia Rainera. PP. Filipowi Strasser i Adolfowi Heksch wydać niniejsze świadectwo, iako w dobrach Schönkirchen, należących do Jego Cesarskiej Mości Arcy-Xcia Rainera Wice-Króla Lombardzko-Weneckiego, wszystkie owce myte były nowo-wynalezionym przez wyżej wymienionym uprzywilejowanym sposobem. Wypadki tego nowego sposobu mycia, okazały się zupełnie zadowolniającemi; przezeń wełna zyskuje czystą białosć i połysk, nie traci ze swej miękkości i sprężystości, prztem owce mniej cierpią aniżeli przy wszelkiem innem postępowaniu. Słusznie więc przyznać należy tej nowej metodzie wyższość nad wszystkiemi innemi i polecieć ją do użycia wszystkim owcom hodującym. Schönkirchen d. 29 Lipca 1838 r. Radca Ekonomiczny i Dyrektor Dóbr należących do Arcy-Xcia Rainera, Adam Stock. — Drugim dokumentem jest opinja w czasie jarmarku Śto-Janskiego w Peszcie, udzielona przez pierwszych Austrjańskich fabrykantów, która brzmi iak następuje. W skutek zapytania uczynionego do nas przez Szanownych PP. Producentów i Kupców wełny: czy nowo-wynaleziony przez PP. Filipa Strasser i Adolfa Heksch, sposób mycia wełny nie jest dla teje szkodliwy? mamy za obowiązek oświadczyć niniejszem, żeśmy wiele partji wełny, tym sposobem wymytej, zakupili i w części już przerobili, i przekonaliśmy się, że taż wełna do wszelkich wyrobów i do wszelkiego rodzaju farbowania doskonałe jest przydatna, a ztąd ciągle od fabrykantów, z upodobaniem jest poszukiwana. Zyczyć tylko wypada, aby rzeczony sposób mycia mógł być powszechnie używany, z czego by tak dla producentów, iako też dla fabrykantów znaczne korzyści wynikły. Peszt w czasie jarmarku na Święcie Sgo Jana 1838 r. Bracia Belhaes mp., Fracia Schöller mp., Bathelt i synowie mp., Jan Henryk Offermann mp., Ces: Król: uprzywilej: Namiester: fabryki sukna społ. Alerbekern mp. — Okazane powyższem dla naszego wynalazku zaufanie i wynikające ztąd dla każdego kraju korzyści to jeszcze potwierdza, że Rząd Królewski Saski, pod dniem 16 Lutego r. b. (obacz gazetę Lipską Nr 52), łaskawie udzielił nam raczył, dla naszego Aienta Szambelana Barona Seckendorff Gurleit von Hirsfeld, przywilej na 5 lat, na całe Królestwo Saskie i po poprzednim naszym środku rozpoznaniu cenę 40 talarów Saskich za niego ustanowił, z warunkiem aby sprzedający potrzebną dla kra-

ju ilość tegoż w zapasie utrzymywał. — Przeciwnie zaś przez Pana Prejs w Peszcie podany, i już po części w Prusach i Saxonji znany sposób mycia, iako ten 15 tylko talarów kosztował, po bezstronnem rozpoznaniu go w rządowych dobrach Ostra, przez wyznaczoną do tego oddzielną Komisją ze znawców złożoną, zupełnie odrzucił. Mając zamiar wprowadzenia do Cesarstwa Rossyjskiego i Królestwa Polskiego tego tak powszechnie pożytecznego wynalazku, zawiadamiamy niniejszem Szanownych Interesentów, że Dom Handlowy Pana Jana Epstejna w Warszawie przy ulicy Długiej Nr 489, wyłączone ma polecenie do sprzedawcy naszego materiału do mycia owiec i wełny i utrzymywania zapasu tegoż dla całego Cesarstwa Rossyjskiego i Królestwa Polskiego. — Kiedy zaś transport towaru z Pesztu, długiego wymaga czasu, a strzyżenie owiec zbliża się, i kiedy wcześniej zająć może potrzeba materiału do mycia, uprzedzić przeto winniśmy producentów, że nie moglibyśmy założyć uczynić przed następującą strzyżką, późno nam nadesłanym zleceniem. Upraszamy więc, aby też zlecenia iak najszybciej Domowi Handlowemu P. Jana Epstejna nadsyłane być mogły. Zawiadamiamy prztem, że nasz materiał do mycia, w workach pieczęcią przwileju opatrzonych, centnar polski 100 funtowy po złp. 250 sprzedawać się będzie. Rzeczony Dom Handlowy udzielać będzie, na żądanie opisu użycia materiału do mycia owiec i wełny, 100 funtów tegoż materiału wystarczy na umycie 1000 sztuk owiec. Peszt dnia 5 Kwietnia 1839 r. Kr. Filip Strasser i Adolf Heksch, Właściciele przywilejów Ces: Austr: i Król: Saskiego na mycie owiec i wełny.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Zamojski Konstant: Hra z Gruszczyzna; Den Jenerał Lejt: z Góry; Chmielowski Tom: Dzie: z Syczyna; Skorzewski Ant: Dzie: z Krotków; Przesmycki Jan Dzie: z Płocka; Kozłowski Igna: Dzie:.

DONIESIENIA.

W Kolonji MARYWIL zwanej, 4 wiorsty za Pragą, i wiorsta od szose idąc ku Jabłonie, znajduje się CEGIELNIA, przy której już natoczony gliny od lat 6 na cegle i dachowce około 300,000 wyrobić się mogącej; jest do wydzierżawienia w każdym czasie. W tejże kolonji znajduje się do sprzedania SIENNA i WYKI na zielono koszonej, zastępującej najlepsze siano stogów 9, wagi przeszło 1,200 centnarów. Tamże są rozmaite MIESZKANIA nowo wybudowane, na założenie iakiej rekodzielni lub fabryki, a mianowicie: oleiarni, blichu, świec, dystylarni, rębien: cukru, restauracji, wynajęcia mieszkań leśnicz dla osób potrzebujących świeżego powietrza w przyjemnej i zdrowej okolicy, przy lesie. Taż kolo-

nja może być z wolnej ręki sprzedana. Życzący sobie kupić lub dzierżawić, powziąć może wiadomość w Karczinie zwanej Pelcowizna, przy szosie położonej, u Propinatora JP. Nowickiego, który wskaże drogę do tej kolonii do właściciela Kłodnickiego.

Do znacznej Gorzelni potrzebne jest Indywiduum z Nauką Gorzelnictwa dokładnie obeznane. Właściciel tej Gorzelni (prócz przyzwoitych wygód życia), przeznacza pensji rocznej czyli za 200 dni palenia, złp. 6,000. Interesowane osoby, bliższą wiadomość w Drukarni Kurjera powziąć mogą.

 Ktoby miał w dobrym stanie z rekwizytami BILLARD; niech się zgłosi pod Nr 43 Stacji, w Hotelu Lipskim, iak może być nasprzedzej.

Wexel na złp. 11,000, wystawiony na rzecz Abrahama Endel Elbinger, przez podpisanych z miasta Tomaszowa Mazowieckiego zwanego, którzy żadnej waluty nie odebrali; ostrzega się więc aby takowego Wexlu nikt nie nabywał, gdyż sam na straćie narazonym będzie. Abraham Josek Steinman, Hersz Elbinger.

 Jadący wygodnym powozem dnia 24 b. m. Extrapocztą na Kowno do Wilkomierza, może z sobą zabrać drugą osobę do wspólnego kosztu; wiadomość w domu Nr 954 przy ulicy Przechodniej, u Stróża.

 W Dobrach Zbójbo, Obwodzie Lipnowskim, Gubernji Półckiej, jest do zbicia kilkanaście sztuk młodziży BAWOŁÓW, tak Krów jako i Buhałów, tamże przychowanych i do klimatu naszego przyswoionych. Niemniej w temże miejscu, nabyć można znaczną partję SMOŁEY w piecu chemicznym wyrabianej, tę zaletę przed zwyczajną mającej, że pozbawioną jest wszelkich części wodnych, a tem sadem bez porównania mniejszą ilością każdej potrzebnej zadość się czyni, co w obecnej chwili, kiedy użycie Aswaltu i Dachów Dorna, coraz się bardziej rozszerza, na wielką zasługując uwagę. Bliższą informacją powziąć można na miejscu we Wsi Zbójno, u Rządcy Dóbr.

Zawiadania się iż WYKI czarnej i białej jest znaczna partja w domu przy ulicy Marszałkowskiej pod Nr 1372, i w Dobrach Ożarowie przy trakcie szosie w Dworze półtory mil od Warszawy przy trakcie do Błonia położonych, świeżej białej korzec po złp. 20, czarnej po złp. 16; wiadomość w domu przy ulicy Marszałkowskiej u Borkowskiego, a w Ożarowie u Lenczewskiego.

 Zawiadania się, iż urządzoną została stacja BARANÓW najczystszej rassy, najcenniejszej wełny, z owczarni zupełnie zdrowej, korzystnie słynącej W. Protę Mielckiego, dla tutejszych okolic w Dobrach Smulsku pod Włocławkiem, gdzie też Tryki sztuka od

12tu do 100 Talarów sprzedawane będą od 1 Maja do 1 Lipca r. b. z Wełną. Ktoby zaś zechciał nabyć Tryków w wyższej jeszcze cenie, zechce się udać do Wsi Karny w Xięstwie Poznańskiem pod Wolstynem położonej.

Znana ze swojej dokładności MACHINA DO KARBOWANIA TJUŁÓW, exystująca dotąd przy ulicy Królewskiej w pałacu Łubińskich, którą Szanowna Publiczność tak widocznem zaufaniem szaczywać zaczęła, przeniesioną została do Magazynu Pani SOLLIER, przy ulicy Miodowej Nr 481, tuż przy filarach i tam równie iak dotąd starać się będzie zyskiwać na względy Szanownej Publiczności.

W domu pod Nr 412, przy ulicy Krawkowskiej Przedmieście, z powodu wyjazdu, jest do sprzedania KROWA dojna, dobrego gatunku i rassy; życzący ją kupić, zechcą się zgłosić pod powyższy Numer do Łokaja Jegora, od którego i o cenie dowiedzieć się mogą.

W tych dniach przybył transport SMOŁEY, wyrabianej w lasach rządowych w Gubernji Augustowskiej. Smoła ta zaleca się szczególniej swą czystością i korzystnie użytą być może przez Powroźników, iakież do obmalowania drewnianych dachów, budynków, sztachet wszelkich statków wodnych, i t. p., dla nadania im mocy i ochronienia ich od zepsucia przez wilgoć lub deszcz; służy, oraz do smarowania wozów. Cena tej Smoły jest umiarkowana i stała, a sprzedanie się tylko na beczki w domu Nr 655 przy ulicy Leśno, w bramie na dole.

W Handlu pod Nr 2 przy ulicy Sęgo Jana pod znakiem Wieloryba, znajduje się znaczny zapas Nasion Pastewnych, mianowicie: SZPERGLU angielskiego dla owiec użytecznego, REJGRASU francuzkiego, KONICZYNY białej i czerwonej, WYKI szarej, RZEPAKU letniego; wymienione Nasiona sprzedają się po umiarkowanej cenie; w tymże Handlu jest także wiadome i powszechnie ulubione WINO SZABLI w dobrym gatunku po zł. 10 garniec, oraz Wino Węgierskie stolowe, którego gar: po zł. 12 sprzedaje się.

a) W Gubernji Lubelskiej Obwodzie i Powiecie Krasnostawskim, w Dobrach Orchowiu o 2 mil od Krasnegostawu, o 1 milę od szosy odległości; jest położenie źródła nader właściwego do zaprowadzenia Kąpiel zimnych, na sposób Greffenbergskich; woda albowiem w Trąbach podziemnych zamknięta, do wysokości 8 foteł od poziomu wznosi się i własną siłą spada, przytem rzadko zdarza się tak czysta, zawsze zimna i bez żadnego odoru lub smaku. Jeżeliby sobie życzył kto z Wzwyż Doktorów lub Amatorów podobnego Zakładu, założyć Kąpiele, może się z Dzieciem w tychże Dobrach zamieszkałym, choćby przez korespondencję do Krasnegostawu addressowaną, w tej

mierze porozumieć. W miejscu znajduje się wszelki materiał do stawiania murowanych budowli. b) W tychże Dobrach jest do wydzierżawienia Propinacja na lat 3 z Gorzelnią i Aparatem parowym Pistorjusza na 8 korcy zboża, Browarem piwnym, Suszarnią nowego wynalazku, Stajniami do umieszczenia na opasie choćby 100 Wołów, Młynem Deptakiem przy Gorzelni, z 4ma Karczazami, w których szynkują się trunki. Budowla wszystka murowana, a woda sama dopływająca podziemnymi rurami, w każde miejsce potrzeby, zimna nawet wśród upałów, robi, że Gorzelnia cały rok czynną być może. Materiał drzewa opałowego jest tak w miejscu jak i w okolicy dosyć obfity; Pura drzewa z dowiezcie, kam nie kosztuje jak groszy 15. c) W tychże nakoniec Dobrach znajduje się przeszło 500 kamieni 32-funtowych Welny w gąlniku Negretti, pięknie wymyły, o której kupno z tymże co wyżej Dziedzicem umówić się można. d) Dziedzic tych Dóbr życzyłby sobie w tym roku przed Strzyżą wybrakować Owiec stado przeszło 2000 sztuk obejmujące; chętnie zatem byłby rad, gdyby który z Panów Sortjerów raczył do tej czynności przybyć na miejsce.

W domu N° 550 przy ulicy Bługiej jest APARTAMENT dobry składający się z dwóch SAL, czterech POKOI i Kuchni, oraz Drwalni, Piwnicy i Góry do nałęcia; wiadomość w Handlu Win. *H ojciech Sommer.*

 BRYCZKA kryta na resorach, jest do sprzedania z wolnej ręki przy ulicy Nalewki pod Nr 2255/6. Wiadomość na pierwszym pięttrze po prawej ręce.

 Zawiadania się Osoby interesowane, iż obstarunki w wyrobach z stali polerowanej w Fabryce Tazyskińskiego pod Nr 366, w Składzie na przeciw Zygmuntą; są do odebrania gotowe. W tejże Fabryce znajdują się nowo wynalezione sidła na Wilki, Lisy, Tchórze i inne szkodliwe zwierzęta. Także Zasuwki nowego wynalazku, oraz Zamki sztuczne podróżne, Drzwiarki do pieców mosiężne i różne żelazne i do wycierów, Maszynki do haftowania rękawiczek, Laski w nowym guście, Ostrogi duże i małe, i różne inne wyroby; na które obstarunki w temże miejscu lub w Fabryce pod Nr 2643 przy ulicy Marjensztat przyjmują się.

Znajdują się do zbycia Krowy Żuławskie, jedna Szwajcarska, zdrowe, dojne i z dobrej rassy, za pomierną cenę. Sprzedaż ta uskuteczni się z wolnej ręki pod Nr 1398 przy ulicy Marszałkowskiej w Warszawie.

BROWAR z wszelkimi rekwiizytami, oraz **MŁYN** deptak zwany, na gruncie Powiatowego miasta Błonia w Obwodzie Warszawskim położony, jest do wydzierżawienia w każdym czasie. O warunkach dzier-

żawy tej dotyczących, bliższą informacją powziąć można na Stacji pocztowej tamże konsystującej.

Pod Radzyminem, jest do sprzedania **pare-set DRZEWEK** Kasztanów, zdatnych do przesadzenia. Dokładniejsza wiadomość w Handlu przy ulicy Bieleńskiej Nr 600 Lit: A. B.

⊙ **Zawiadaniom Szanowną Publiczność, iż skład**
 ⊙ **SUKNA** pod firmą *Jana Schwartzschultza z fabryki* własnej, przeniesiony został do Hotelu Polskiego pod Nr 585, przy ulicy Bługiej.

W dniu 11/23 Kwietnia r. b. o godz: 10 z rana, na audyencji Trybunału Cywilnego Mazowieckiego, w oficynie pałacu Krasińskich zwanym przy ulicy Bługiej Nr 549, odbędzie się sprzedaż publiczna i ostateczna **KAMENICY** pod Nr 3034 przy ulicy Czerniakowskiej położonej, z innymi Zabudowaniami, oraz z Młynem Deptak zwany o 3ch gankach, gdzie znajduje się i Piekarnia w dobrym stanie, Warunki sprzedaży i szczegóły być mogą u Pisarza Trybunału W. Wójtowicza lub u Anasjńskiego Adwokata pod Nr 1767 przy ulicy Stożerskiej mieszkającego, gdzie nawet o dzierżawie domu dosyć znacznego dowiedzieć się można.

Zamieszczenie moje już dosyć długo trwało, a chcąc się przekonać czy to żartem czy do prawdy stało się, iż dotychczas zostaje przytrzymaną moja **SUCZKA**, która wieczorem dniem przed świętami Wielkanocnymi z pod Nr 61 z Kawiarni do sieni wyszła, a przez osobę bardzo dobrze mi znaną wzięta, i dotychczas odprowadzona nie została; niewiem z jakiego powodu można sobie cudzą własność przywłaszczać; przeto ostrzegam teraźniejszego posiadacza owej, aby unikając wszelkich prawnych nieprzyjemności, które z tąd wyniknąć mogą, odesłał mi ją na powrot pod Nr 61 w Rynek Starego Miasta do Kawiarni, gdyż ta psina choćby doszła późnej starości, zawsze i przez każdego poznana będzie, dla swych osobliwszych znaków, które rzadko albo wcale nigdy niewidzianymi były. Suczka ta była młoda, nie mająca jeszcze roku, koloru czarnego, podbrzusze białe a w pysku w górze i w dolnej szczęce po 2 rzędy zębów mająca, przeto takowa psina ukryć się przed cudzemi oczami nigdy nie może. *Cwikiel.*

Dziś rano ciepła stopni 4. Wczoraj w południe 6.
TEATR WIELKI. Jutro *Teresa Sierota z Jeleny.*
FIGURY WOSKOWE codziennie na Tłomackiem.
PANORAMA na Krak: Przed: codziennie.
 Niezawodnie ostatni raz dziś widowisko w Saskiej Rajtszuli przy ulicy Królewskiej.

Dziś w Kawiarni w domu dawniej Ossolińskich Nr 730, przy rogu ulicy Tłomackiej i Rymarskiej, grać i śpiewać będzie familja *Hamerszmit.* Zacznie się o 6.